

**Gminny
Program Rewitalizacji
Miasta Łomża
na lata 2024-2034**

**Streszczenie
w języku niespecjalistycznym**

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024-2034

Projekt do konsultacji społecznych

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Łomża 2024

Ten dokument to streszczenie projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024-2034”, który znajduje się na stronach Urzędu Miejskiego w Łomży oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Łomży. Jest to wersja dokumentu skierowana do konsultacji społecznych.

Cele procesu rewitalizacji i granice obszaru rewitalizacji w Mieście Łomża

Rewitalizacja oznacza wieloletnie działanie władz gminy, które polega na tym, aby te obszary gminy, gdzie kumulują się problemy – przede wszystkim społeczne – doprowadzić do stanu, w którym nie będą tak negatywnie wyróżniać się na tle całej gminy. Służy temu szereg powiązanych ze sobą działań o różnym charakterze. Proces rewitalizacji, w tym jego przygotowanie, regulują przepisy ustawy o rewitalizacji z 2015 roku. Pełna definicja rewitalizacji jest zawarta w drugim artykule ustawy o rewitalizacji.

Rewitalizacja w Mieście Łomża w latach 2017-2023 była prowadzona w oparciu o „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023”. W związku z tym, że skończył się okres obowiązywania tego dokumentu, Urząd Miejski przygotował kolejny program rewitalizacji.

Po przeprowadzonych analizach ustalono, że proces rewitalizacji w Mieście Łomża będzie w latach 2024-2034 prowadzony na obszarze obejmującym teren łomżyńskiego Starego Miasta oraz rejony położone w jego najbliższym sąsiedztwie. Centralnym punktem obszaru jest Stary Rynek, którego modernizacja była jednym z najważniejszych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2017-2023.

Obszar rewitalizacji był w 2022 r. zamieszkiwany przez 10 455 mieszkańców, co stanowi 28% ludności Miasta Łomża. Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 2,4 km², co stanowi 7% powierzchni Miasta Łomża.

Jak pracowaliśmy nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża?

Przy pracach nad „Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024-2034” zorganizowano liczne wydarzenia z udziałem różnych grup mieszkańców i urzędników. Były to m.in. debaty, spacerunki badawcze, wywiady grupowe i warsztaty z młodzieżą.

Fotografie: Uczestnicy spaceru badawczego po obszarze rewitalizacji

Opinie na temat problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji mieszkańcy miasta mogli też wyrazić w ankiecie dostępnej w wersji papierowej i elektronicznej. Każdy z mieszkańców mógł również zgłosić propozycję przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Celem tych działań było wykorzystanie różnych narzędzi i metod konsultacji społecznych do tego, żeby zebrać opinie jak największej liczby mieszkańców miasta. Możliwe było dzięki temu dotarcie do mieszkańców w różnym wieku i zwracających uwagę na różne problemy obszaru rewitalizacji.

Najważniejsze wnioski z diagnozy obszaru rewitalizacji

Do najważniejszych problemów na obszarze rewitalizacji należą:

- spadek liczby ludności i stale zwiększająca się liczba osób starszych;
- koncentracja problemów związanych z ubóstwem i bezrobociem;
- znaczna liczba osób ze szczególnymi potrzebami (osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze i in.);
- niezadowalający stan obiektów użyteczności publicznej (szkół, urzędów, instytucji kultury i in.), niedostosowany do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- zły stan terenów zieleni, w tym Parku im. Jakuba Wagi oraz Parku Ludowego;
- zły stan zabytkowych obiektów, w tym budynków mieszkalnych;
- niezadowalający stan infrastruktury drogowej i rowerowej;
- hałas generowany przez ruch drogowy.

Z powyższych problemów wynika potrzeba realizacji kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą miały na celu wyrównywanie poziomu życia w różnych częściach Miasta Łomża.

Na obszarze rewitalizacji występuje wiele problemów, ale jednocześnie istnieje też wiele potencjałów, które zostały uwzględnione przy ustalaniu celów programu.

Najważniejszymi potencjałami rozwojowymi obszaru rewitalizacji są:

- nowa zmodernizowana infrastruktura;
- bogate i wyjątkowe w skali kraju zasoby dziedzictwa kulturowego na obszarze rewitalizacji;
- tereny zieleni oraz inne przestrzenie publiczne;
- doświadczenia urzędników z prowadzenia procesu rewitalizacji i innowacyjne podejście do tego procesu.

Cele i kierunki programu rewitalizacji

W projekcie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024-2034” wskazano następujące cele, do których powinna się przyczynić realizacja wymienionych na kolejnych stronach przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

Cel główny rewitalizacji:

Wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru rewitalizacji w Łomży jako miejsca wysokiej jakości życia, zielonego, przyjaznego, dostępnego i atrakcyjnego dla wszystkich (PRZYJAZNY I KLIMATYCZNY OBSZAR REWITALIZACJI W ŁOMŻY)

Cele szczegółowe:

- 1. Aktywne wspieranie integracji społecznej i włączenia społecznego na obszarze rewitalizacji (SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA)**
- 2. Wzmacnianie tożsamości i poprawa wizerunku obszaru rewitalizacji w Łomży (TOŻSAMOŚĆ)**
- 3. Zrównoważony rozwój przestrzeni obszaru rewitalizacji (ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ)**
- 4. Rozwijanie potencjału instytucjonalnego na rzecz rewitalizacji (SPRAWNOŚĆ I PARTNERSTWA DLA REWITALIZACJI)**

Do celów szczegółowych przyporządkowano kierunki działań.

Cel 1. Aktywne wspieranie integracji społecznej i włączenia społecznego na obszarze rewitalizacji (SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA)

Kierunki działań
Wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji
Przeciwdziałanie ubóstwu na obszarze rewitalizacji
Integracja społeczna
Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Innowacje społeczne na obszarze rewitalizacji
Mieszkalnictwo na obszarze rewitalizacji
Modernizacja i poprawa infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji

Cel 2. Wzmacnianie tożsamości i poprawa wizerunku obszaru rewitalizacji w Łomży (TOŻSAMOŚĆ)

Kierunki działań
Dziedzictwo funkcją przyszłości
Rozwój infrastruktury kultury na obszarze rewitalizacji
Wydarzenia i przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji budujące tożsamość lokalną
Edukacja pozaszkolna dla tożsamości

Cel 3. Zrównoważony rozwój przestrzeni obszaru rewitalizacji (ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ)

Kierunki działań
Modernizacja terenów zielonych na obszarze rewitalizacji
Błękitno-zielona infrastruktura na obszarze rewitalizacji
Zielona energia na obszarze rewitalizacji
Zrównoważona mobilność na obszarze rewitalizacji
Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury podstawowej na obszarze rewitalizacji
Ożywienie gospodarcze i wsparcie rozwoju handlu i usług na obszarze rewitalizacji
Poprawianie estetyki obszaru rewitalizacji
Kompleksowa poprawa bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji

Cel 4. Rozwijanie potencjału instytucjonalnego na rzecz rewitalizacji (SPRAWNOŚĆ I PARTNERSTWA DLA REWITALIZACJI)

Kierunki działań
Aktywny, współpracujący i innowacyjny Zespół ds. rewitalizacji
Rozwijanie wiedzy na temat różnych aspektów rewitalizacji wśród urzędników, pracowników jednostek miejskich oraz członków Komitetu Rewitalizacji
Edukacja interesariuszy dotycząca rewitalizacji oraz działania i rozwoju miasta

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W dokumencie zawarto listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zostały one podzielone na dwie grupy: przedsięwzięcia podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające. Przedsięwzięcia podstawowe to przedsięwzięcia traktowane priorytetowo. Realizacja przedsięwzięć uzupełniających ma pomóc w osiągnięciu celów procesu rewitalizacji.

Przedsięwzięcia podstawowe:

1. Stary Rynek i obszar rewitalizacji – miejsce integracji mieszkańców
2. Program senioralny - różne formy angażowania, integracji i wspierania seniorów
3. Rozwój systemowych rozwiązań na rzecz opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, chorymi i z niepełnosprawnością
4. Klub seniora w Łomży ul. M. Skłodowskiej-Curie
5. „Okrągły stół w sprawie przeciwdziałania ubóstwu na obszarze rewitalizacji”
6. Rozwijanie i wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji
7. Edukacja klimatyczna na obszarze rewitalizacji
8. Budowa bulwarów nad Narwią

9. Rewaloryzacja zabytkowych parków miejskich
10. Modernizacja amfiteatru
11. Mediateka: Książnica Łomżyńska - centrum dostępu do wiedzy, kultury i nowych technologii
12. Rozwój mieszkalnictwa i poprawa stanu zasobu komunalnego
13. Rozmawiajmy o Łomży – rozwijanie dialogu z młodzieżą
14. Zrewitalizujmy Łomżę – innowacje w rewitalizacji
15. Rewitalizacja „na szóstkę”

Przedsięwzięcia uzupełniające:

1. Tworzenie „miejsc trzecich” dla całych rodzin i rozwijanie oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
2. Integracja przez sport
3. Innowacyjne projekty profilaktyczne
4. Projekty dotyczące wsparcia rodziców dzieci szkolnych i przedszkolnych
5. Koordynator/Pełnomocnik ds. osób starszych
6. Senior w centrum uwagi
7. Inicjowanie, prowadzenie i koordynowanie działań na rzecz różnych grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
8. Integracja społeczna – działania horyzontalne i międzypokoleniowe
9. Dostępność na obszarze rewitalizacji
10. Rozwijanie oferty Pakietu Seniora w Karcie Mieszkańca
11. Jadłodzielnia
12. Projekty wspierające budowanie poczucia lokalnej tożsamości wśród mieszkańców
13. Punkt widokowy przy ul. Woziwodzkiej
14. Otwarte Muzeum
15. Program „Gawron”
16. Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji
17. Program „Ławka”
18. Program wsparcia drobnych usług i handlu

19. Estetyzacja przestrzeni komercyjnych
20. Monitoring na obszarze rewitalizacji
21. Straż Miejska na obszarze rewitalizacji
22. Modernizacja ulic na obszarze rewitalizacji
23. Infrastruktura rowerowa na obszarze rewitalizacji
24. Modernizacja budynków użyteczności publicznej
25. Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury
26. Park & Ride
27. Strefa płatnego parkowania na fragmencie obszaru rewitalizacji
28. Przebudowa budynku Zespołu Szkół Specjalnych wraz z modernizacją pionu kuchennego oraz elementami małej architektury i niezbędnym zagospodarowaniem terenu przy ul. Marii Skłodowskiej Curie 5
29. Rewitalizacja „po godzinach”
30. Rewitalizacja „na miarę”
31. Sad społeczny na obszarze rewitalizacji
32. Łąki kwietne
33. EKOwieża - Centrum Edukacji Ekologicznej

W „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024-2034” znajdują się bardziej szczegółowe informacje na temat wymienionych przedsięwzięć.

Zarządzanie programem rewitalizacji

Za realizację programu będzie odpowiadał Zespół do spraw rewitalizacji. Jego członkami będą urzędnicy, którzy na co dzień wykonują zadania podobne do tych, które przewidziano w dokumencie. Rolę Przewodniczącego Zespołu będzie pełnił Pełnomocnik Prezydenta Miasta Łomża do spraw rewitalizacji. Pełnomocnik będzie reprezentował Prezydenta w kontaktach z osobami, instytucjami, firmami i innymi podmiotami zainteresowanymi włączeniem się w proces rewitalizacji.

W proces rewitalizacji w Mieście Łomża będzie zaangażowany Komitet Rewitalizacji. Zadaniem Komitetu będzie doradzanie Prezydentowi Miasta Łomża oraz Zespołowi ds. Rewitalizacji w sprawach związanych z realizacją programu rewitalizacji. W skład Komitetu wejdą np. mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele lokalnych fundacji i stowarzyszeń.

W dokumencie opisano zasady prowadzenia oceny programu oraz skuteczności przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Przedstawiono też ogólny harmonogram działań, które będą wykonywane przez osoby i organizacje zaangażowane w proces rewitalizacji.

Poza wymienionymi elementami w Projekcie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024-2034” opisano:

- wizję obszaru rewitalizacji w 2034 roku,
- powiązania programu ze strategią rozwoju Miasta Łomża i innymi podobnymi dokumentami,
- szacunkowe koszty i możliwe źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W załączniku graficznym do projektu programu zaznaczono na mapie, gdzie będą realizowane wybrane przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Więcej informacji na temat programu rewitalizacji znajduje się na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łomży

<http://www.lomza.pl/index.php?k=206> i w Biuletynie Informacji Publicznej:

<http://www.lomza.pl/bip/>

Informacje można też uzyskać w Wydziale Kultury, Sportu i Inicjatyw Społecznych Urzędu Miejskiego w Łomży (ul. Farna 1, 18-400 Łomża, pokój 5) po numerem telefonu 86 216 24 63.

Zrewitalizujmy Łomżę

Dowiedz się więcej:

www.lomza.pl/rewitalizacja